

Porovnání studie Forming impressions of personality od S. E. Asche se studií Nauts et al.

Cílem tohoto textu je porovnání dvou vědeckých studií. Nejprve krátce shrnu oba texty a až následně je porovnám.

Studie S. E. Asche z roku 1946 s názvem Forming impressions of personality se zabývala komplexním procesem utváření prvního dojmu o jiném člověku. Tato studie zahrnuje deset modifikovaných experimentů, které zkoumají, jak lidé hodnotí člověka jen na základě skupiny různých vlastností, které jim jsou prezentovány. Výsledky této studie poukazují na to, že lidé jsou schopni si vytvořit, na základě vyhodnocení, porovnání, určení centrálních/periferních vlastností a dynamické interakce těchto vlastností mezi sebou (např. centrální vlastnost dokážou ovlivnit vnímání ostatních viz exp. 1), celistvý obrázek charakteru člověka. V mnohých experimentech Asch v seznamu vlastností používal slova jako chladný/vřelý. Z prvního experimentu vycházelo, že lidé vnímají vřelost jako důležitější než kompetentnost, jiní vědci tento závěr misinterpretovali, že k tomuto dochází vždy.

Na vzniklou misinterpretaci reagovala studie Nauts et al. (2014), která replikovala ty z Aschových experimentů, které byly pro evaluaci těchto vlastností signifikantní (experiment 1, 3 a 4), aby investigovala podloženost tvrzení, že vřelost/chladnost člověka hraje při vytváření prvního dojmu tak významnou roli, jak je uváděno. Na základě výsledků tří experimentů byla hypotéza o preferenci vřelosti před kompetentností nepotvrzena. Výzkumníci však došli k podobným výsledkům jako Asch a to, že při posuzování člověka vnímáme centrálnější vlastnosti, které hrají větší roli než ty periferní. Zároveň také, že na vlastnosti lidí pohlížíme Gestaltickým způsobem. Nevnímáme je jako oddělené celky, ale jako jednu jednotku, vlastnosti mezi sebou interagují a navzájem jsou ovlivněny.

Vzhledem k tomu, že druhá studie z té první vycházela měly tak tyto studie podobnou proceduru. Participantů byli rozděleni do dvou skupin, každé skupině byl prezentován jeden ze dvou seznamů vlastností, tyto seznamy byly pro každý experiment modifikovány. V prvním experimentu se seznamy vlastností lišily jen v jednom páru vlastností – vřelý/chladný. Ve třetím experimentu byl tento pár nahrazen vlastnostmi zdvořilý/nezdvořilý, které se projeví jako periferní. Čtvrtý experiment se navrátil k vlastnostem vřelý/chladný, avšak je zařadil do kontextu protichůdných vlastností. Participantů měli po vyslechnutí tohoto seznamu popsat, jak si takového člověka představují, vybrat z předem vytvořeného listu vlastností ty, které tomuto člověku přisuzují a nakonec zhodnotit, jak jsou jednotlivé vlastnosti pro ně důležité, při

posuzování člověka. Replikační studie se však lišila, jednak ve vyhodnocování dat, zde byla na rozdíl od té původní využita statistická analýza. I administrace testů byla jiná, ty původní probíhaly v laboratoři kdežto ty replikační online. Dalším významným rozdílem je výběr vzorku, originální studie využila convenience sample. Vzorek tvořilo 1000 studentů psychologie zejména ženy. Replikace sice také měla vzorek o velikosti 1000 participantů, avšak daleko reprezentativnější, protože muži a ženy byli v tomto vzorku zastoupeni poměrně vyrovnaně (474 mužů) ve věku od 18 do 75 let.

Závěrem, tyto studie nám poskytly data, na základě kterých si můžeme představit, jaké myšlenkové procesy stojí za prvním dojmem, kterým na nás jiný člověk působí. Vzhledem k tomu, že však participanti usuzovali jen podle seznamu 5-6 vlastností, který jim byl předložen a nikoli reálného člověka je třeba tyto poznatky brát s jistým nadhledem. Vnímání také může být ovlivněno osobními zkušenostmi, kulturou či preferencemi, které při výzkumu nebyly brány v potaz.

Reference:

1. Asch, S. E. (1946). Forming impressions of personality. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 41(3), 258–290. <https://doi.org/10.1037/h0055756>
2. Nauts, S., Langner, O., Huijsmans, I., Vonk, R., & Wigboldus, D. H. J. (2014). Forming impressions of personality: A replication and review of Asch's (1946) evidence for a primacy-of-warmth effect in impression formation. *Social Psychology*, 45(3), 153-163. <http://dx.doi.org/10.1027/1864-9335/a000179>

3. Kritérium hodnocení úkolu	Podíl	Splněno	Body
Účelné shrnutí pro obě studie	14%	1	0,7
Účelné porovnání studií (podobnosti, rozdíly)	14%	1	0,7
Vyvození vlastních opodstatněných závěrů	16%	0	0,8
Kvalita argumentace, její opora v textu, pospolitost, uvědomování si limitů	14%	1	0,7
Stylistika projevu a srozumitelnost	14%	0,5	0,7
Obsahové strukturování a plynulá návaznost textu	14%	1	0,7
Formální náležitosti a formální strukturování textu	14%	1	0,7

Jméno a příjmení: Natálie Macošková
UČO: 510008

Maximální počet bodů Získaný počet bodů	5		3,85
---	---	--	------

Skoro všechno jsem již napsal výše. Stylisticky je v textu používáno spoustu nepřeložených výrazů, což trochu kazí čtivost. Závěry podle mého názoru nevyplývají tolik ze srovnání, ale ze shrnutí obou studií. Jinak shrnovat umíte dobře. Líbilo se mi úvodní provedení postupem textu.

Ať se daří,

Adam Klocek